UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apologia R. D. fratris Thome de vio Caietani sacr[a]e Theologi[a]e p[ro]fessoris emine[n]tissimi & Ordinis Predicatorum generalis Magistri de co[m]parata auctoritate Pap[a]e et ecclesi[a]e ...

Cajetan, Thomas

Colonie, 1514

VD16 V 1241

Capitulu[m] p[ri]mu[m] in q[uo] fundame[n]tu[m] iuris nature examinat[ur].

urn:nbn:de:hbz:466:1-34601

Visual Library

¶Capitulū pͥmū in q̄ fundamētū iuris nature examinatᷣ.

EX naturali igitᷣ iure ſtabilitᷣ auctoritas cōitatis eccľie ſuꝑ
papā. In hoc ꝙ de iure nature ē. ꝙ cōitas ꝑfecta ⁊ libera
eſt. ad quā ſpectat ꝓuidere ſibi de pͥncipe ⁊ tueri ſe cōtra
eū qn̄ in deſtructōem vtitᷣ ꝑtāte ⁊ cogere punire ac amo/
uere illū qn̄ demeretᷣ. Huic em̄ pͥncipio ſi adiungatᷣ ꝙ eccľia vniuer/
ſal̾ ē cōitas ꝑfecta ⁊ libera. ⁊ ꝙ ordo grē̄ inſtitutꝰ a Jeſu chriſto nō
tollit ſꝫ ꝑficit naturā. manifeſte ꝯcluditᷣ ꝙ ad eccľiam vniuerſalem
ſpectat ꝓuidere ſibi de papa. ⁊ tueri ſe ꝯtra eū. ⁊ punire. ac etiā de/
ponere illū. ⁊ vľiter eē ſuꝑ illū. Hec rō ꝗuis in ca. xxvij. ſoluta ſit
ex eo ꝙ dn̄s Jeſus eccľiam nō reliq̄t in hoc liberā. Altiꝰ tn̄ eandeꝫ
tractādo dicimꝰ. Qđ nature regiminis cū ſit multiplex. ex ipo na/
ture fonte. nā qđdā naturaľr in vno q̇ ē naturale caput cōicatiōis
illiꝰ reſidet. vt patꝫ in regimine domꝰ cuiꝰ auctoritas naturaľr in
p̄refamilias ē. qđdā ꝟo naturaľr in ipa cōitate mľtitudinis manet
vt patꝫ in regimīe ciuitatꝫ. ſecluſo oī ſuꝑaddito dn̄io. Eccleſiaſticū
regimē cū domeſticū ⁊ ciuile ꝯplectatᷣ. iuxta illud apľi ad ephe. iij.
Eſtis ciues ſctōꝝ ⁊ domeſtici dei. ac ꝓ hoc altiꝰ q̇d ſit. nō ex diuine
potētie imēſitate. nec ex diuine ſapiētie iuſtitie aut bonitatis decētia
(qm̄ nec eſt ipoſſibile apud deū oē ꝟbū. nec dedecere deū p̄t quicq̇d
vult) q̄lis nature ſit. ſꝫ ex ipa natura facti ꝯtēplandū ē. Sicut em̄
domeſticū regimē ⁊ politicū ex ipis definimꝰ. ita oportꝫ eccľiaſtici
regiminis naturā ex ſeipo ſpeculari. Et qm̄ naturaľ ꝓpagatio regi
minis ſicut ⁊ aliaꝝ reꝝ orte rei naturā oſtēdit. libet intueri ꝙ eccľia
nō a ſingularibꝫ. aut cōitate. ſꝫ a capite homogeneo Jeſu chriſto in
itiū ſumpſit originis. ꝑfectōis ⁊ ꝑtātis. ꝓpter qđ eccľie ſue dixit
Jo. xv. Nō vos me elegiſtis. ſꝫ ego elegi vos. Natura igitᷣ eccľiaſti
ci regimīs ab ipa ſua natiuitate ē nō vt in cōitate ſit. nec vt a cōitate
ad vnū vel plures deriuetᷣ. quēadmodū accidit in regimine ciuili
hūano. ſꝫ vt in vno certo pͥncipe ſuapte natura ſit. Et cum pͥnceps
iſte vnꝰ atqꝫ idē dn̄s Jeſus. heri. hodie. ⁊ in ſecula viuat ⁊ regnet.
ſm̄ naturaľ iuris ꝯſequētiā oꝑtet vt ad ipm̄ pͥncipē nō ad cōitateꝫ
eccľie. ſpectet in ſuā abſentia ordinare de vicario. nō cōitatis eccľie
q̄ (vtpote ſerua nata) pͥncipādi iure caret. ſꝫ ipius pͥncipis naturaľ
dn̄i cōitatis eccľie. Et hoc ipm̄ ſaluator nr̄ ꝑ ſemetipm̄ exeq̇ digna
tus ē. dū Petrū apľm ſolū inſtituit ſuū vicariū poſt reſurrectōem
anteqꝫ celos aſcēderet. vt p̄tꝫ Jo. vltio. Relinquitᷣ igitᷣ ꝙ ſicut pͥn/
ceps eccľie nō a cōitate eccľie naturaľr auctoritatē hꝫ. ita illiꝰ vica/
rius nō ab eccľie cōitate. ſꝫ a ieſu chriſto auctoritatē naturaľr hꝫ.
Patet ergo pͥmo ꝙ eccľie cōitas ſm̄ ꝓpͥā naturā ꝯſiderata nō eſt

talis nature vt ad ipam ſpectet ꝓuidere ſibi de ꝓncipe. ac ꝑ hoc nec
ad ipam ſpectat ſuapte natura. punire. deponere. ⁊ alia hmõi ↄtra
ꝓncipē ſuū. q₂ ſerua (vt dictū ē) nata ē. Patet ſcḋo ꝙ eccl'ie cōitas
ſm ꝓpriā naturā ſumpta. nō ē tal' nature vt ad ipa₃ ſpectet inſtitue
re. aut deſtituere vicariū ſui ꝓncipis. q̄ vocat̄ papa. Et ſi eccl'ie cōi/
tas ptātē aliquā h₃ in diſponēdo de vicario ꝓncipis q̄cūq₃ ſit illa.
nō h₃ illā ex ſua natura. ſ₃ aliūde. Ex his āt facile pt₃ euulſu₃ eē fun
damētū iuris natural' ꝓ ptāte eccl'ie ſup̄ papā. Qm̄ falſu₃ aſſumit
dicēdo eccl'iam eē cōitatē liberā q̄ ad ius ꝓncipādi. licet ſit ſumme li
bera libertate gr̄e. q̄n poti⁹ ex ipo nature iure. ſuppoſita eccl'ie natu
ra quā deus illi ſtatuit oppoſitū ſeq̄ monſtratū ē. Un̄ ordo gr̄e nō
tollit in eccl'ia nature ordinē q̄ ibi nat⁹ ē eē. Nō em̄ in eccl'ia natus
ē eē ordo talis. vt ei⁹ ſit ius ꝓncipat⁹. ⁊ a gr̄e ordine tollit̄. ſ₃ in ec/
cleſia ex ſua natura nat⁹ ē ordo tal'. vt ius ꝓncipat⁹ ſit nō in ſe. ſed
in dn̄o ſuo naturali. Et hūc nature ordinē in eccl'ia. ↄſequens eſt ꝙ
gr̄a nō tollat. ſ₃ pficiat. ⁊ ieſu chriſti ſapiētia diſponēs oīa ſuauiter
cōplectat̄. Facillime q̄q₃ pt₃ ex hac radice ꝓuenire ꝙ oīa q̄ inducūt̄
ↄuenire alicui corpori myſtico ad ius ꝓncipat⁹ ſpectātia. nō ſpectāt
ad cōitatē eccl'ie ex ſua natura. Dico āt ad ius ꝓncipat⁹ ſpectātia
ꝓpter ea q̄ ad ꝓuatas pſonas ſpectāt. vt vim vi repellere licet cum
moderamine inculpate tutele. ⁊ auferre gladiū de manu furioſi. ⁊
ſi q̇d eiuſmodi ē. Hec ſi q̇dē diſcernēdo nō fallemur. Signū āt infal
libile huiuſ eccl'ie cōitatſ. q̄ ad ius ꝓncipat⁹ ē. ꝙ nō p̄t ſibi ip̄i regi
men retinere. nec duob⁹ aut trib⁹ cōmittere. Hec em̄ poſſe cōitatē
liberā manifeſtū ē. Poteſt em̄ ⁊ ſeipam regere. pt ⁊ triūuiratū inſti
tuere. ⁊ alia hmōi etiā ſup̄ regē quē eligūt. q₃ eccl'iam nō poſſe ma
nifeſte liquet. alioq̄n poſſet aut in plurib⁹ ſi̅l' locare ptātē iuriſdicti
onis Pape. aut officiū aliqḋ ſup̄ papā. q̄ ad iuriſdictōe₃ ⁊ regimē
eccl'ie inſtituere. in vno vl' plurib⁹ ſuppoſitſ. ſic ⁊ a talib⁹ noiandis
qḋ loco ipius cōitatſ eccl'ie. eccl'iam ⁊ papā regeret Quia igit̄ na/
turale ius fundatū ſupra ipam eccl'ie naturā non inſtituit eccl'iam
ſupra Jeſu chriſti vicariū. pſcrutandū ē. an aliūde ex iure. ſ. diuino
eccl'ie cōmunitas hoc habeat ius.

¶ Capitulū ſcḋm in q̄ fundamentū iuris diuini examinat̄.
ꝓ q̄ eccl'ia ſumit̄. cū dr̄ dic eccl'ie.

ET licet hoc a multſ affirmet̄. ⁊ in Cōſtātienſi atq₃ Baſili
enſi ↄcilijs defínitū ſit. ꝙ ab ipo ꝓncipe Jeſu chriſto. eccle
ſie cōitas h₃ imediate ptātē ſup̄ papā ipius ꝓncipis vi
cariū. nullibi tn̄ in ſacra ſcriptura in q̄ ius diuinū ꝓmul
gat̄ hoc haberi aſſerit̄. niſi Matthei. xviij. vbi dn̄s ait. ſi peccauerit
in te frater tuus ⁊c̄. Et ſubdit. Dic eccl'ie. ⁊ ſi eccl'iam non audierit.